

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON
POHJOIS-KARJALAN PAIKALLISYHDISTYS-
TEN ALUEELLINEN JA PAIKALLINEN YH-
TEISTYÖ

Anu Wihinen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

10/2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Anu Wihinen	Sivumäärä 37 ja 3 liitesivua
Työn nimi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten alueellinen ja paikallinen yhteistyö	
Ohjaava opettaja Jatta Herranen, Jukka Määttä, Jussi Ronkainen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kiteen paikallisyhdistys ry, Aune Paakkunainen	
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö tehtiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kiteen paikallisyhdistykselle. Mannerheimin Lastensuojeluliitto on avoin kansalaisjärjestö, jonka tehtävänä on edistää lapsiperheiden hyvinvointia.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten alueellista ja paikallista yhteistyötä. Pää tarkoituksena oli selvittää minkälaista yhteistyötä paikallisyhdistykset tekevät tällä hetkellä. Tutkimuksessa selvitettiin myös paikallisyhdistysten välisen yhteistyön esteitä ja hyötyjä.</p> <p>Kyseessä on sekä kvalitatiivinen, että osaltaan kvantitatiivinen tutkimus. Tutkimusmenetelmänä käytettiin strukturoitua sähköistä kyselylomaketta. Tutkimuksen kohderyhmä koostui MLL:n Pohjois-Karjalan piirin alueella toimivien paikallisyhdistysten 174:stä hallituksen jäsenistä.</p> <p>Tutkimuksessa kävi selville, että MLL:n Pohjois-Karjalan paikallisyhdistykset tekevät paikallista yhteistyötä kiitettävästi. Yleisemmällä yhteistyö on sitä, että kunnat tukevat rahallisesti esimerkiksi tapahtumien järjestämistä. Muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa yhteistyö on vähäisempää. Syynä vähäiseen yhteistyöhön pidettiin pitkiä välimatkoja sekä puutteellisia resursseja. Yhteistyön hyötynä koettiin puolestaan yhteisten, isompien tapahtumien järjestäminen. Yhteistyön tekeminen tulevaisuudessa koettiin tarpeelliseksi samoin kuin yhteistyön kehittäminen.</p> <p>Opinnäytetyön merkitys ammattialalle on tärkeä, koska voidaan nähdä yhdistysten toiminta ruohonjuuritasolla. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksille opinnäytetyön merkitys on myös suuri, koska nähdään millaista yhteistyötä tehdään. Yhdistys- ja järjestötoiminta ovat kuitenkin tämän päivän voimavaroja.</p> <p>Tutkimuksen tulokset ovat hyödynnettävissä myös muihin yhdistyksiin. Tulokset ovat siirrettävissä esimerkiksi Pelastakaa Lapset ry:lle tai SPR:lle. Suurin hyöty tuloksista on kuitenkin Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistyksille.</p>	
Asiasanat: Yhteistyö, Kolmas sektori, järjestötoiminta, osallisuus, yhteisöllisyys	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Anu Wihinen	Number of Pages 37 and 3 attachments
Title The regional and local cooperation of the Mannerheim League of Child Welfare of North Karelia local associations.	
Supervisor Jatta Herranen, Jukka Määttä, Jussi Ronkainen	
Subscriber and/or Mentor The Mannerheim League of Child Welfare of the Kitee local association, Aune Paakkunainen	
Abstract <p>This thesis was made for the Kitee local association of the Mannerheim League of Child Welfare. The Mannerheim League of Child Welfare is an open non-governmental organization whose commission is to promote the welfare of families with children.</p> <p>The aim of this thesis was to study the regional and local cooperation of the Mannerheim League of Child Welfare of North Karelia local associations. The main purpose was to find out what kind of cooperation local associations do at the moment and what are the obstacles and benefits of local association's cooperation.</p> <p>This is a qualitative and quantitative research and the method used was a structured electronic questionnaire. The target group was formed from the 174 government members of the Mannerheim League of Child Welfare of North Karelia local associations.</p> <p>The main result of this thesis is that the Mannerheim League of Child Welfare North Karelia local associations carry out local cooperation commendably. Most commonly cooperation is for example that municipalities financially support events. Cooperation between the Mannerheim League of Child Welfare local associations is minor. The reason for the low level of cooperation was thought to be because of long distances, as well as a lack of resources. On the other hand, the benefits of cooperation were seen to be in shared and bigger events. In future doing and developing cooperation is experienced to be important.</p> <p>The subject of this thesis is important for the professional field, because the study shows what unions activities are on the grass roots. The subject of this thesis is also of significance for Mannerheim League of Child Welfare of North Karelia local associations, because it shows what methods of cooperation are used currently. Nevertheless organizational activity is one of today's resources.</p> <p>The result of this thesis can be utilized by other unions and organizations such as Save the Children and Finnish Red Cross. However, the biggest benefits of the result are for the Mannerheim League of Child Welfare local associations.</p>	
The Keywords Cooperation, third sector, organizational activity, participation, community	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 TAUSTAORGANISAATIONA MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITTO	6
2.1 Kiteen paikallisyhdistys ry.	7
2.2 Perhekahvila	8
3 TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	9
3.1 Kolmas sektori ja yhdistystoiminta	9
3.2 (Moniammatillinen) yhteistyö	10
3.3 Osallisuus ja yhteisöllisyys	14
3.4 Vanhemmuus ja vertaistuki	15
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	17
4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimusongelma	17
4.2 Tutkimusmenetelmät	17
4.3 Kohderyhmä	18
4.4 Aineiston keruu	19
4.5 Analysointimenetelmät	21
4.6 Luotettavuuden arviointia	21
5 TUTKIMUSTULOKSET	22
5.1 Taustatiedot	22
5.2 Yhteistyö tällä hetkellä	23
5.3 Yhteistyö muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa	26
5.4 Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä tuloksista	28
6 POHDINTA	30
6.1 Oman oppimisprosessin tarkastelua	30
6.2 Kehittämisehdotuksia	32
7 LOPUKSI	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	38

1 JOHDANTO

Tein opinnäytetyöni Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kiteen paikallisyhdistykselle. Suoritin siellä myös sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävä projekti - opintokokonaisuuden harjoittelun, joten halusin tehdä myös opinnäytetyöni samaan paikkaan ja tätä kautta laajentaa näkökulmaani organisaatiosta ja sen toiminnasta. Muutoinkin MLL järjestönä sekä sen toiminta kiinnostavat minua, eikä minulla ole aikaisempia yhteyksiä kyseiseen organisaatioon. Opinnäytetyöni aihe kerkesi matkan varrella muuttua pariinkin otteeseen, kunnes lopulta löytyi aihe, joka on tärkeä sekä luo pohjaa tulevaisuudelle.

Opinnäytetyössäni kartoitan Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten alueellista ja paikallista yhteistyötä. Tutkimukseni keskeisenä tavoitteena on vahvistaa MLL:n Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten toimintaa ja sitä kautta lisätä alueen lapsiperheiden hyvinvointia sekä osallisuutta.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Mitä yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksillä on tällä hetkellä?
2. Mitkä seikat edistävät ja mitkä seikat vaikeuttavat Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä?

Yhteistyö MLL:n paikallisyhdistysten välillä on merkittävää ja tärkeää. Yhteistyö on kuin palapelin palanen, joka pitää sovittaa oman yhdistyksen palapeliin. Yhteistyö luo uusia toimintatapoja ja sitä kautta saadaan uusia voimavaroja. Yhteistyön ei tulisi kuitenkaan polkea paikallaan, vaan sitä on kehitettävä jatkuvasti.

Nykyään on olemassa monenlaisia yhteistyön muotoja. Yksi näistä on moniammatillinen yhteistyö, jossa yhdistyy eri alojen opit ja tietämys. Moniammatillista yhteistyötä ei tule väheksyä, koska myös tätä tarvitaan yhtenä yhteistyön muotona ja yhteistyön kehittämisessä. Yhteistyö kehittyy parhaillaan juuri silloin, kun eri alojen opit ja tietämys nivotaan yhteen.

Opinnäytetyöni tulokset ovat merkittäviä MLL:n paikallisyhdistyksille, koska nähdään konkreettisesti mitä yhteistyötä tehdään. Tulosten avulla yhteistyötä voidaan myös kehittää ja saada uusia aktiivisia jäseniä, mikä mahdollistaisi toiminnan jatkuvuuden.

Tutkimukseni luo myös pohjaa sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävä projekti- opintokokonaisuudelle, koska opinnäytetyöni tuloksista on lähdetty kehittämään projektin aihetta.

2 TAUSTAORGANISAATIONA MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITTO

Tässä luvussa esitellään ensin Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimintaa, jonka jälkeen esitellään hieman opinnäytetyön tilaajan, MLL:n Kiteen paikallisyhdistys ry:n toimintaa. Luvun lopussa on avattu perhekahvila-käsitettä, joka liittyy olennaisesti paikallisyhdistysten toimintaan.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto perustettiin vuonna 1920 presidentti Suomen marsalkka Carl Gustaf Mannerheimin toimesta (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010c). Mannerheimin Lastensuojeluliitto on kaikille avoin kansalaisjärjestö, jonka tehtävänä on edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia, lisätä lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuoda lapsen näkökulmaa päätöksentekoon. Järjestön tehtävänä on myös edistää lasten ja nuorten kehitystä ja kasvua tasapainoisiksi ihmisiksi. Myös lapsiperheiden hyvinvointia pyritään edistämään ja lisäämään tarjoamalla vertaistukea ja osallistumismahdollisuuksia eri elämäntilanteissa. MLL on Suomen suurimpia lastensuojelujärjestöjä, sillä liitossa on yli 92 000 jäsentä ja 566 paikallisyhdistystä ympäri Suomea. Paikallisyhdistysten toimintaa tukee 13 piirijärjestöä. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010b.)

MLL:n päämäärinä ovat muun muassa, että lapsi on osallinen ja näkyvä yhteiskunnan jäsen ja jokaisella lapsella on hyvä, onnellinen ja turvallinen kasvuympäristö.

Mannerheimin Lastensuojeluliitossa noudatetaan seuraavia arvoja; lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys, suvaitsevaisuus ja ilo. (emt.)

MLL:n toiminta perustuu paikalliseen vapaaehtoistoimintaan, joka vastaa lapsiperheiden tarpeisiin. Paikallisyhdistysten tarkoituksena on parantaa lapsiperheiden hyvinvointia sekä edistää aktiivista kansalaisuutta yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Tärkeä osa MLL:n vaikuttamista on kansalaisten kohtaaminen, mikä luo pohjaa osallisuudelle, vahvistaa järjestökulttuuria ja lisää yhteisöllisyyttä. MLL:n toiminnan lähtökohtana on vaikuttaminen lapsen parhaaksi. (emt.) *"MLL toimii vaikuttamalla ja vaikuttaa toimimalla."* (emt).

MLL tarjoaa myös erilaista toimintaa niin lapsille kuin vanhemmillekin. Näitä toimintoja ovat esimerkiksi auttavat puhelin- ja nettipalvelut, lastenhoitotoiminta, vanhempainryhmiä, lasten kerhoja, retkiä ja leirejä sekä koulutustilaisuuksia ja tapahtumia. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010a.)

MLL saa rahoituksen pääosin Raha-automaattiyhdistykseltä. Lisäksi rahaa saadaan erilaisten varainkeruukampanjoiden sekä avustusten kautta. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010d.)

2.1 Kiteen paikallisyhdistys ry.

Kiteen paikallisyhdistys on perustettu vuonna 1927. Kiteen paikallisyhdistyksen tavoitteena on edistää kiteeläisten lapsiperheiden hyvinvointia yhteistyössä keskusjärjestön sekä muiden lapsiperheiden hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa. Kiteen paikallisyhdistys ylläpitää perhekahvilaa sekä leikkipaikkaa kerran viikossa. Leikkipaikkaan vanhemmat voivat tuoda lapsensa esimerkiksi kaupassa käynnin ajaksi, jolloin MLL:n oma hoitaja hoitaa lapsia. (Kiteen paikallisyhdistys ry. 2010.)

Kiteen MLL järjestää myös vuosittain erilaisia (lasten) tapahtumia, retkiä tai konsertteja sekä muuta puuhaa koko perheelle. Esimerkiksi vuoden 2009 aikana Kiteen MLL:n järjesti äitien virkistätymisillan, lasten teatteriretken Savonlinnaan, lastentarvikekirppiksiä ja vauva-kinon. (Toimintakertomus 2009.) Yhdistys sai myös huomattavan lahjoituksen Lions Clubilta (Paakkunainen 2010). Kiteen paikallisyhdistys pyrkii

myös toiminnallaan vaikuttamaan paikallisesti (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010a).

Tänä vuonna on juhlittu jo MLL:n 90-vuotisjuhlia lastentapahtuman merkeissä. Lastentapahtuma toteutettiin 28.2.2010, ja oli erittäin onnistunut. Kiteen paikallisyhdistys osallistui myös Puhoksen perinnekonepäiville 11.7.2010. (Paakkunainen 2010.)

2.2 Perhekahvila

Perhekahvilat ovat Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistysten perustamia kohtaamispaikkoja, jotka ovat kaikille avoimia. Perhekahvilassa niin lapset kuin aikuisetkin tapaavat toisiaan sekä toimivat yhdessä. Perhekahvila on myös paikka, jossa kohtaavat eri sukupolvet ja kulttuurit. Se, että saa jakaa kokemuksia muiden samassa elämäntilanteessa olevien kanssa auttaa jaksamaan ja virkistää. Perhekahviloissa painotetaan vapaata keskustelua. Perhekahviloissa voi käydä vieraita, siellä voidaan järjestää yhteisiä leikki-, -musiikki- ja jumppatuokioita sekä retkiä. Ideana perhekahvilassa on, että suunnittelu sekä tehtävien ja vastuiden jakaminen tapahtuu yhdessä kävijöiden ja paikallisyhdistyksen kesken. (Viinikka & Ylikojola 2009, 6.)

Suomessa on yli 400 perhekahvilaa. Kokoontumispaikkana toimivat erilaiset kerhotilat, neuvolat, päiväkodit tai leikkipuistot. Perhekahvilat ovat yleensä avoinna 1-2 kertaa viikossa, pari tuntia kerrallaan. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010e.) Perhekahvilassa arvostetaan yhdessä tekemistä, suvaitsevaisuutta, iloa, suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa sekä tapahtumia yhdessä ja otetaan jokainen kävijä lämpimästi vastaan. Mannerheimin Lastensuojeluliiton arvot; lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys, suvaitsevaisuus ja ilo näkyvät myös perhekahvilassa. Perhekahvilatoiminta on osa MLL:n paikallisyhdistyksen toimintaa, ja se päättää aina uuden perhekahvilan perustamisesta. Aloite perhekahvilan perustamiseen voi tulla myös yksittäiseltä henkilöltä, perheiltä tai kunnalta. (emt. 6-8.)

3 TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

Tämän opinnäytetyön teoreettinen viitekehys rakentuu Mannerheimin Lastensuojeluliiton ympärille, joka on huomattava kolmannen sektorin toimija. Seuraavissa alaluvuissa määritellään tutkimuksen keskeiset käsitteet, jotka ovat: kolmas sektori ja yhdistystoiminta, yhteistyö, osallisuus ja yhteisöllisyys sekä vanhemmuus ja vertaistuki.

3.1 Kolmas sektori ja yhdistystoiminta

Kolmas sektori -käsite on rantautunut Suomeen Amerikasta 1990-luvulla. Suomessa kolmannella sektorilla tarkoitetaan järjestöjä, säätiöitä sekä uusosuuskuntatoimintaa. Toimintoina kolmas sektori sisältää niin palkkatyötä kuin vapaaehtoistyötä. Suomessa vapaaehtoistyötä on enemmän kuin muualla Euroopassa. (Pajula 2010.)

Kolmanteen sektoriin kuuluvat ne toiminnot, jotka eivät kuulu julkiseen sektoriin (valtio ja kunta) ja yksityiseen sektoriin (yritystoiminta). Kolmannen sektorin merkitys kansalaistoiminnan saralla on erittäin merkittävä, ja kolmas sektori on myös merkittävä työllistäjä. Tästä kertonee se, että nykyään kansalaisjärjestöille annetaan entistä enemmän vastuuta. (Väisänen 2008.)

Konttinen (2008) kirjoittaa, että kolmannen sektorin erityislaatua kuvaavat ei-voittoa tavoittelematon kansalaistoiminta ja vapaaehtoisuus- määreet. Kolmannen sektorin organisaatiot vaihtelevat suuresti sekä kokonsa että toimintojensa puolesta. Niihin luetaan muun muassa naapuruus-yhdistykset, urheiluseurat, virkistys-yhdistykset, yhdyskuntien paikallisyhdistykset, avustusjärjestöt, kirkot, ammatilliset järjestöt, avustussäätiöt ja erilaiset hyvinvointiorganisaatiot.

Yhdistymisvapaus on olennainen osa länsimaista demokratiaa ja yhdistymisvapaus on jokaisen oikeus. Yhdistymisvapaudella tarkoitetaan, että jokaisella on lupa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen sekä osallistua yhdistyksen toimintaan. Yhdistymisvapaus takaa myös oikeuden pyrkiä jäseneksi yhdistykseen, olla kuulumatta yhdistykseen tai erota yhdistyksestä milloin hyvänsä. (Loimu 2007, 19.)

”Yhdistys on joukko ihmisiä, jotka haluavat tehdä tai saavuttaa jotakin yhdessä” (Papunen 2010). Yleisesti yhdistyksen tunnusmerkkeinä pidetään seuraavia kolmea asiaa; yhdistykseen tulee kuulua vähintään kolme jäsentä, sillä on jokin aatteellinen tarkoitus sekä sen toiminta on tarkoitettu pysyväksi. Yhdistyksen jäsenet voivat olla luonnollisia henkilöitä, eli ihmisiä tai oikeushenkilöitä, joilla tarkoitetaan muita yhdistyksiä, osakeyhtiöitä tai kuntia. On olemassa rekisteriin merkitsemättömiä ja rekisteriin merkittyjä yhdistyksiä. Rekisteröimättömiä yhdistyksiä voivat olla esimerkiksi urheiluporukat, luokkatoimikunnat ja yhden asian liikkeet, vaikka ne eivät kutsuisikaan itseään yhdistyksiksi, klubeiksi tai kerhoiksi. Rekisteröimätön yhdistys voi järjestää toimintansa haluamallaan tavalla, sen jäsenten ei tarvitse olla yhdenvertaisia eikä päätöksenteossa tarvitse käyttää demokratiaa. Usein rekisteröimätön yhdistys toimii rekisteriin merkityn yhdistyksen tavoin. (Loimu 2007, 21, 23–24.)

Rekisteröity yhdistys on oikeushenkilö, ja näin ollen se voi hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona. Yhdistyksen sitoumuksista vastaa yhdistys itse, ei sitoumuksen allekirjoittajat tai jäsenet. Kun yhdistys merkitään rekisteriin, se tarkoittaa sitä, että viranomainen on tarkastanut, että yhdistys täyttää määrättyt muotovaatimukset, jonka jälkeen se on merkitty Patentti- ja Rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin. (emt. 26.)

3.2 (Moniammatillinen) yhteistyö

Yhteistyö tarkoittaa yhdessä tekemistä, mutta myös sitä että tekemisestä saadun hyödyn voi kokea yhteisenä. Yhteistyökumppaneita valittaessa ei kannata miettiä vain tahoja, joista on mahdollisimman suuri hyöty, on myös mietittävä mitä iloa yhteistyökumppaneille on yhteistyön toteutumisesta, ja mitä hyötyä omasta yhdistyksestä on. Vastavuoroisuus on kaiken yhteistyön lähtökohta. (Nyman, Kauppinen & Rantanen 2001, 4-5.)

Yhteistyö tuottaa myös sosiaalisia innovaatioita edistäen hyvinvointisektorin toimintaa (Möttönen & Niemelä 2005, 133). Moni kunta on joutunut säästämään menoissaan huomattavasti, ja usein nämä säästöt kohdistuvat toimintoihin, joiden ehkäisevää

merkitystä ei ole pohdittu kauaskantoisesti. Seuraukset näkyvät etenkin pienillä paikkakunnilla. Monen pienen paikkakunnan Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistyksissä ollaankin todettu, että ilman yhteistyötä kunnan, eri järjestöjen ja seurakunnan välillä tarjontaa olisi kuntalaisille paljon vähemmän. Yhteistyön onnistumisen ja sujumisen kannalta on tärkeää löytää sopiva yhteisötyökumppani. Yhteistyötä voi tehdä monen erilaisen tahon sekä monen eri toimijan kanssa. (Nyman ym. 2001, 4.)

Isoherrasen (2004) mukaan yhteistyön tekeminen on evoluution kannalta merkittävää. Yhteisesti on läpi ihmisen kehityshistorian ratkottu eteen tulevia ongelmia sekä voitettu niin ulkoisia kuin sisäisiäkin vihollisia. Nykymaailmassa yhteinen tavoite on usein paljon vaikeammin havaittavissa. Hahmotamme maailmaa oman kokemuksen kautta ja näin ollen näimme usein vain omat tavoitteet ja ratkaisumallimme. (Isoherranen 2004, 13.)

Jotta kehitys jatkuisi, se edellyttää ihmisten yhteistoiminnan muuttumista. Tätä muutosta on syntynyt kuvamaan uusia käsitteitä, kuten *moniammatillinen yhteistyö*. Käsite alkoi esiintyä 1980-luvun loppupuolella asiantuntijoiden ja eri ammattiryhmien yhteistyön kuvauksissa. Meillä Suomessa käsite vakiintui 1990-luvulla. Tutkimusten mukaan moniammatillisen yhteistyön käsite on epämääräinen, ja sitä voidaan tarkastella eri näkökulmista. (emt. 13.)

Moniammatillisessa yhteistyössä on perimmiltään kyse yhteistyöstä, jota voidaan käyttää hyvin erilaisissa tilanteissa. Moniammatillisessa yhteistyössä korostuvat usein eri alojen tiedot ja osaamisen taidot. Toimintaympäristöstä riippumatta moniammatillisessa yhteistyössä korostuu viisi kohtaa; asiakaslähtöisyys, tiedon ja eri näkökulmien kokoaminen yhteen, vuorovaikutustietoinen yhteistyö, rajojen ylitykset ja verkostojen huomioiminen. (emt. 13–14.)

Yhteistyötä tulee kehittää jatkuvasti, ja kehityksessä tarvitaan yhteistyön periaatteiden syvällistä ymmärtämistä. Eri alojen asiasisältöjen kehittämiseen on panostettu, mutta myös siihen, kuinka työskennellään yhdessä, pitää panostaa. Yhdessä ajattelemisen vaatii taitoja, joita voimme kehittää. Kun yhteistyö onnistuu, se antaa upean yhdessä tekemisen ja toteuttamisen jaetun kokemuksen. (emt. 160.)

Isoherranen kirjoittaa myös, että moniammatillinen yhteistyö on tullut jäädäkseen. Se ei ole ollut vain ohimenevä vaihe yhteistyön kehittämisessä. Moniammatillinen yhteistyö vastaa niihin moniin suuriin kehityshaasteisiin, joita tällä hetkellä eri osa-alueilla esiintyy, kuten kokonaisvaltainen lähestymistapa ja verkostojen huomioiminen, asiakaslähtöisyys, tasa-arvoinen ja joustava yhteistyö sekä työhyvinvointi. (emt. 160.)

Kiteen paikallisyhdistys tekee yhteistyötä mm. hankkeiden kautta. Yhdistys osallistui vuonna 2009 MLL Pohjois-Karjalan piirin yhdistysten Innovivirtymishankkeeseen sekä MLL:n ja OK - Opintotoiminnan keskuksen perhekahviloiden toiminnan kehittämis -hankkeeseen. Yhteistyötä tehtiin myös hankkeiden myötä Pohjois-Karjalan Kansanterveyden kanssa. Näitä hankkeita olivat: vanhemmuuden tukeminen ja seksuaaliterveys sekä Kiteeläisen lapsen ja nuoren hyvinvoinnin polku. Muita Kiteen yhdistyksen yhteistyötahoja ovat mm. Kiteen kaupunki, Kiteen seudun osuuspankki, Nordea, Helli -liikelaitos, Kiteen evankelinen kansanopisto sekä kiteeläisiä yrityksiä. Yhteistyömuodot ovat jäseneduista avustuksiin. (Toimintakertomus 2009.) Alla on taulukko, johon on kiteytetty Kiteen paikallisyhdistyksen yhteistyötahot.

Kiteen Helluntai-seurakunta	Perhekerhon tilat
Kaisan Kemikalio, Ella Veera, Kesport, Kirja-Info, Itä-Suomen Tekstiilihuolto, Kenkä-Santeri, J´Store Underground, Hair Heaven, Tokmanni, Kupiainen	Jäsenedut Tuotemyynti Lipaskeräys
Innoviri/MLL P-K:n piiri	Työllistämistuki, ohjaus ja neuvonta
Pohjois-Karjalan Kansanterveyden keskus	Kiteeläisen lapsen ja nuoren hyvinvoinnin polku Terveysten edistäminen Keski-Karjalassa -hanke
OK-opintotoiminnan keskus ja MLL P-K:n piiri/ Perhetoimintapäällikkö Merja Korpi	Perhekahvilan toiminnan kehittämisen -hanke
Osuuskunta Elonvirta	Hyvää oloa äideille, perhekahvilavierailu
Kiteen ev.lut. kansanopisto Hanna Partinen (vesijumppa), Mari Hälinen (kiinalainen kauneusvoimistelu, ME-tuote-esittely, minikasvohoidot), (EveLace-esittely)	Äitien virkistäytymis-ilta
Kiteen Pallo ry	Lastenhoito Rantakentän Muksulasassa
Kiteen nuorkauppakamari/Kiteen nuoret yrittäjät	Elo-tori, Joulunavaus
Helli-liikelaitos	Työterveyshuolto
Kiteen kaupunki	Kiteen kaupunki/ sivistyskeskus/ tapahtuma-avustukset
Humak/Niittylahti	Opiskeluharjoittelu
OP-Pohjola	Jäsenkirjeen postituskulut
Nordea, Kitee Keski-Karjalan hoivapalvelut Kiteen Rebekka KY. Fysikaalinen hoitolaitos apupiste KY. Keski-Karjalan vakuutusyhdistykset Kiteen apteekki CNC Kakkonen oy Luukkainen Matti Juhani Kiteen Seudun OP	Kevät ilo – keräys, lahjoituksia
Paikallislehti Koti-Karjala	Ilmoitus-avustus

Taulukko 1: Kiteen paikallisyhdistyksen yhteistyötahot vuonna 2009 (Toimintaker-tomus 2009).

3.3 Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja yhteisöllisyys toteutuvat käytännössä paikallisyhdistysten toiminnassa.

Osallisuus on periaate, jonka mukaan kansalaisella/kuntalaisella pitää olla mahdollisuus saada tietoa päätöksenteossa sekä päästä vaikuttamaan. Kansalaisen on voitava olla aidosti ja aktiivisesti osallinen suurempaan kokonaisuuteen. (Valtikka 2009.)

Anu Gretschelin (2002) mukaan osallisuus on osallisuuden tunnetta, ja tätä tunnetta kuvaavat termin empowerment suomalaiset käännökset voimaantuminen ja valtautuminen. Tämä termi kuvaa osallisuuden tunteessa yhdistyvää tunnetta ja kompetenssia. (Gretschel 2002, 50) Osallisuudella voidaan tarkoittaa yhteenkuulumisen ja osallisuuden tunnetta omassa yhteisössä ja yhteiskunnassa työn, harrastuksen tai vaikuttamisen kautta. Ihmisen hyvinvoinnin ja demokratian toimivuuden kannalta on tärkeää, että ihminen vaikuttaa ja osallistuu omaan elämään, lähiympäristöön sekä yhteiskuntaan. Osallisuuden turvaamiseksi on säädetty lakeja, ja nämä keskeisimmät lait ovat perustuslaki ja kuntalaki. Lisäksi nuorten osallistumisen takaamiseksi on säädetty nuorisolaki. (Siltaniemi, Perälähti, Londên & Peltosalmi 2008, 43.)

Järjestötoimintaan voi liittyä monella eri tavalla. Osallistua voi esimerkiksi yhdistyksen tarjoamille harrastus- ja virkistystoimintaan, toimimalla vapaaehtoisena tukihenkilönä tai liittymällä yhdistyksen jäseneksi. Jäsenyys on yksi tapa kiinnittyä yhdistykseen ja sen merkitys voi olla suuri, sekä se voi helpottaa joidenkin palvelujen, etujen ynnä muiden saamista. Jäsenyys voi olla myös kannatusluonteista, jolloin maksetaan vain jäsenmaksu, mutta ei välttämättä osallistuta itse toimintaan. (Vuorinen, Särkelä, Peltosalmi & Eronen 2007,15.)

”Yhteisö” ja ”yhteisöllisyys” – käsitteiden ymmärtäminen voi olla vaikeaa, koska yhteisöllä käsitteenä on monia merkityksiä. Yhteisö-käsite viittaa ihmisten välisen vuorovaikutuksen tapaan, yhteisyyteen, ihmisten väliseen suhteeseen tai siihen, mikä tietyille ihmisryhmälle on yhteistä. (Kaipio 2000, 11.)

Yhteisöä voidaan pitää tietynlaisena ihmisten yhteenliittymänä, jonka perustana on yhteinen toiminta ja päämäärä sekä mahdolliset sovitut normit ja arvot. Yhteisö on

myös ”paikka”, jossa voi kokea yhteenkuuluvuutta ja ymmärretyksi tulemista sekä siellä voi saada tukea olla oma itsensä, jakaa vaikeuksia ja tehdä työtä itselle tärkeiden ihmisten kanssa. (Haapamäki 2000, 14.)

Antti Hautamäki (2005) kirjoittaa, että yhteisöllisyys on vahvistumassa. Yhteisöllisyys ei ole suinkaan uusi asia, ja se on jotain pysyvää. Yhteisöllisyyttä ilmenee jatkuvasti uusissa ja yllättävissä muodoissa, kuten turismissa, nuorten elämäntavoissa sekä Internetissä. (Hautamäki 2005, 7,11,13.)

3.4 Vanhemmuus ja vertaistuki

Mannerheimin Lastensuojeluliitto pyrkii tukemaan vanhemmuutta, esimerkiksi perhekahvilatoiminnalla, jossa vanhemmat saavat vertaistukea toisilta vanhemmilta.

Vanhemmuus on elämän pituinen rooli. Jokainen vanhempi saa eväät rooliinsa omilta vanhemmiltaan, lapsuudestaan sekä kasvuympäristöstään. Vanhemmuus syntyy sekä oman lapsen kautta että vuorovaikutuksessa lapsen kanssa. Erilaiset vaiheet lapsen kehittämisessä opettavat äitiä ja isää vanhemmuudesta, sillä jokainen lapsen ikävaihe on erilainen, niin kuin myös jokainen lapsikin. (Helistin 2006.)

Elämä muuttuu merkittäväksi vanhemmaksi tulemisen myötä. Vanhemmaksi tulemisen kautta ymmärrämme myös oman lapsuuden merkitystä. Äitinä ja isänä oleminen on etuoikeus. Vanhemmuudesta, lapsistaan, perheestään on lupa olla ylpeä, nauttia ja iloita. Moni varmasti kysyy ainakin itseltään joskus: olenko hyvä vanhempi? Tuohon ei ole vain yhtä ja ainoaa oikeata vastausta, koska hyvä vanhempi voi olla monella eri tapaa. Monet tekijät vaikuttavat siihen, millainen on olla hyvä vanhempi. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi oma menneisyys ja tämän hetkinen elämäntilanne. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010f.)

”Vertaistuki on samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten halu jakaa kokemuksia ja tietoa toisia kunnioittavassa ilmapiirissä” (Nylund 2005).

Vertaistuen ydin on, että ihmiset ovat oman itsensä ja ongelmiansa asiantuntijoita. Samanlaisessa todellisuudessa elävä ihminen voi ymmärtää ja tukea toista parem-

min kuin ammattilaiset. Vertaistuki on nopeasti kehittyvä sosiaalisen kanssakäymisen ja tuen muoto. Ensimmäinen ja tällä hetkellä tunnetuin vertaistuen muoto on nimettömät alkoholistit, eli AA-ryhmä. Nykyään vertaistukea on saatavilla monipuolisesti, kuten mielenterveyskuntoutujille ja erilaisista riippuvuuksista kärsiville. Vertaisryhmi- en ja verkostojen määrä on nousussa. Eri teemojen ympärille perustetut ryhmät eivät ole aina lähtökohtaisesti ongelmakeskeisiä. Erilaiset vanhempainryhmät ovat tästä hyvä esimerkki. (Joensuu & Rustanius 2005, 6.)

Vertaistuen tarkoituksena on luoda sosiaalisia suhteita, luottamusta sekä kump- panuutta. Keskeinen idea vertaistuessa on samassa elämäntilanteessa olevien ih- misten kohtaaminen - yksin ei tarvitse olla. Vertaistuessa kyse ei ole hoidosta, vaan siitä, että ihminen voimaantuu jaksakseen ja selvitäkseen arjen haasteista parem- min vertaistensa tuen kautta. Vertaistuki ei kuitenkaan poista ammattiavun tarvetta, vaan täydentää sitä, ja joissakin tapauksissa ammattiavun tarve voi jopa vähentyä. Oleellista vertaistuessa on, että tulee kuulluksi sekä saa apua ongelmaansa. Vertais- tukea voidaan tarjota kaiken ikäisille. Vertaistuen avulla on mahdollista tarkastella ihmisen elämänkaarta ja tämän muuttuvia tarpeita. Vertaistukiryhmiä on mahdollista muokata näiden tarpeiden pohjalta. Vertaistukea voi saada ja antaa monella eri taval- la. Niin sanottu luontainen apu on kahdenkeskeinen vertaistuki, esimerkiksi perheen- jäsenten toisilleen antama tuki. Myös tukihenkilötoiminta on kahdenkeskeistä vertais- tukea. Ryhmävertaistuen tunnusmerkkejä ovat säännöllisyys, tuttu ja luotettava ryh- mä sekä yhdessä päätetyt ryhmän sisällöt. Yksi vertaistuen muoto on verkossa saa- tava tuki. Verkon kautta keskusteluun voi osallistua nimettömänä. (emt. 7.)

Vertaistuki on tukea myös arjen tasolla, jossa ratkaisujen etsiminen tapahtuu nimen- omaan yhdessä ja joka siksi lisää myös keskinäistä tukea ja toisten tekemien ratkai- sujen ymmärtämistä. (Isoherranen 2004,151.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa on selvitetty tarkemmin tutkimuksen toteutus. Ensin kuvataan tutkimustehtävä ja tutkimusongelma, jonka jälkeen avataan tutkimusmenetelmiä ja kohderyhmää. Lopuksi kuvataan aineiston keruu ja aineiston analysointi.

4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimusongelma

Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa MLL:n Pohjois-Karjalan piirin paikallisyhdistysten alueellista sekä paikallista yhteistyötä. Tutkimuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa MLL:n Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten toimintaa ja sitä kautta lisätä alueen lapsiperheiden hyvinvointia sekä osallisuutta.

Opinnäytetyön aihe nousi esiin keskusteltaessa yhteiskunnallisista muutoksista sekä yhdistysten toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Esimerkiksi kuntatalouden kiristyessä katseet kääntyvät yhä enemmän yhdistysten, kolmannen sektorin, puoleen. Yhdistyksissä on puolestaan muun muassa poismuuton seurauksena yhä vähemmän tekijöitä. Tutkimusongelma, eli paikallisyhdistysten alueellisen ja paikallisen yhteistyön kartoittaminen kiteytettiin kahteen pääkysymykseen.

Näin ollen tutkimuskysymykset ovat:

1. Mitä yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksillä on tällä hetkellä?
2. Mitkä seikat edistävät ja mitkä seikat vaikeuttavat Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä?

4.2 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö on sekä laadullinen että määrällinen. Määrällisen osan tutkimuksesta muodostaa kyselyn ne kysymykset, joilla haettiin vastausta muun muassa numeerisesti. Suurin osa vastauksista oli niin sanottuja avoimia kysymyksiä, jotka ana-

lysoitiin laadullisia menetelmiä käyttäen. Valitsin tutkimusmenetelmäksi kvalitatiivisen tutkimuksen, koska se tuntui sopivan tähän tutkimukseen parhaiten, mutta myös kvantitatiivista tutkimusotetta tarvittiin kyselylomakkeen tekemiseen sekä muutaman vastauksen analysointiin.

Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen sekä siinä pyritään mahdollisimman kokonaisvaltaiseen tutkimukseen. Kvalitatiiviselle eli laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä, että ihmistä suositaan tiedon keruun lähteenä sekä suositaan menetelmiä, joissa tutkittavien näkökulmat pääsevät esille. Laadullisessa tutkimuksessa kohdejoukko valitaan yleensä tarkoituksen mukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161,164.) Tässäkin tutkimuksessa on kyse todellisen elämän kuvaamisesta sekä kohdejoukko on valittu tarkoituksen mukaisesti.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa yleensä kiinnostutaan luokittelusta, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta sekä numeerisiin tuloksiin perustuvasta ilmiön selittämisestä. Tähän menetelmään sisältyy runsaasti erilaisia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. (Koppa 2010.) Määrällisessä tutkimuksessa keskeisiä asioita ovat aiemmista tutkimuksista tehdyt johtopäätökset, aiemmat teoriat, hypoteesin esittäminen, käsitteiden määrittely sekä muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon ja aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon. (Hirsjärvi ym. 2009, 140.)

4.3 Kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmäksi valittiin MLL:n Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten hallitusten jäsenet. Hallituksen edustajat valittiin kohderyhmäksi, koska he tuntevat oman yhdistyksensä toiminnan. Valintaan vaikutti myös se, että laaja jäsenkysely, niin paljon kuin se olisikin tuonut esiin juuri jäsenistön mielipiteitä, todettiin hyväksi jättää yhdeksi jatkotutkimuksen aiheeksi. Nyt haluttiin tuoda esiin jäsenten mielipiteitä yhteistyöstä. Lähetin kyselyt 20:lle Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksen puheenjohtajalle. Hallituksen jäseniä oli yhteensä 174, joista kohderyhmäni siis koostui.

Kohderyhmän saavuttaminen vaikutti aluksi mutkattomalta, sillä kohderyhmän yhteystiedot olivat helposti saatavilla: puheenjohtajien yhteystiedot sain suoraan MLL:n

Pohjois-Karjalan piiristä. Sen sijaan yksittäisten vastaajien saavuttaminen oli vaikeaa. Kyselyn välittäminen hallituksen jäsenille jäi puheenjohtajan tehtäväksi

4.4 Aineiston keruu

Aineiston keruumenetelmäksi valitsin sähköisen kyselyn, koska se oli mielestäni paras tapa tavoittaa kohderyhmä. Kohderyhmä, eli hallitusten jäsenet eivät kuitenkaan olleet helposti saavutettavissa, ja esimerkiksi postikysely olisi ollut liian vaivalloinen, hankala ja aikaa vievä aineiston keruumenetelmäksi. Kyselylomakkeen tekoon käytettiin Webropol-ohjelmaa. Kyselylomake (ks. liite 2) oli strukturoitu, eli siinä oli käytetty sekä avoimia, että monivalintakysymyksiä. Yhteensä kysymyksiä oli 15, joista avoimia 10 ja monivalintakysymyksiä 4. Kyselyllä haluttiin selvittää, minkälaista yhteistyötä Pohjois-Karjalan MLL:n paikallisyhdistyksillä on tällä hetkellä ja mitkä seikat edistävät ja mitkä seikat vaikeuttavat paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä. Lomakkeen alussa kartoitettiin yleistä tietoa eli yhdistyksen tavoitteet ja tarkoitus sekä minkälaista toimintaa yhdistyksillä on. Alustavana tarkoituksena oli haastatella muutama vapaaehtoista kyselykierroksen päätteeksi teemahaastattelun keinoin, mutta haastatteluista jouduttiin luopumaan, koska vastausaikaa jatkettiin.

Kysymykset laadittiin yhteistyössä MLL:n Kiteen paikallisyhdistyksen puheenjohtaja Aune Paakkunaisen kanssa. Kyselystä haluttiin mahdollisimman tiivis ja yksinkertainen, jotta vastaajat eivät kokisi vastaamista liian hankalaksi ja vaivalloiseksi. Kysymysten järjestystä myös mietittiin, esimerkiksi taustatietoja kysyttiin heti lomakkeen alussa. Kysymyksillä selvitettiin mm. yhdistyksen toiminnan laajuutta. Hirsjärven ym. (2009) mukaan kyselylomakkeen teossa selvyys on tärkeintä ja lyhyet kysymykset ovat parempia kuin pitkät sekä kysymysten määrää ja järjestystä tulisi miettiä. (Hirsjärvi ym.2009, 202–203.)

Kyselytutkimuksen etuna pidetään, että tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä sekä kysyä monia asioita. Menetelmä on myös tehokas siinä mielessä, että se säästää tutkijan aikaa ja vaivaa. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.) Itse pidin kyselylomaketta parhaana vaihtoehtona myös siksi, että se säästi aikaa, vaikka eteen tulikin pieniä hidasteita. Webropol ei ollut minulle entuudestaan tuttu, joten aikaa meni myös opet-

teluun. Ennen kuin lähetin kyselylomakkeen, lähetin sen opinnäytetyöni ohjaajalle hyväksyttäväksi.

Alustavana suunnitelmana oli, että opinnäytetyöni esitellään sekä kerrotaan saatteesta ja tulevasta kyselylomakkeesta MLL:n alueilla, johon olisi saapunut Keski-Karjalan yhdistysten hallitusten edustajia, mutta valitettavasti tilaisuus peruttiin. Tilaisuus olisi ollut hyvä väylä markkinoida tulevaa kyselyä ja opinnäytetyötä sekä motiivoida ihmisiä vastaamaan kyselyyn. Maaliskuun alussa, noin viikkoa ennen kyselylomakkeiden lähettämistä lähetin sähköpostitse saatekirjeen (ks. liite 1) paikallisyhdistysten puheenjohtajille, jossa kerroin opinnäytetyöstäni, ja että he tulevat saamaan kyselylomakkeen viikolla 11, joka heidän tulisi välittää hallituksensa jäsenille. Kyselylomakkeiden lähetys myöhästyi viikolla teknisten ongelmien vuoksi.

Viikolla 12 lähetin puheenjohtajille sähköpostitse linkin sähköiseen kyselylomakkeeseen sekä viestin ja kyselylomakkeen linkin välitettäväksi muille hallituksen jäsenille. Poikkeuksen tein Kiteen paikallisyhdistyksen hallituksen edustajien kanssa, joille lähetin suoraan saateen ja kyselylomakkeen, koska minulla oli tiedossani heidän sähköpostiosoitteet. Vastausaikaa oli 1,5 viikkoa.

Määräpäivään mennessä vastauksia oli tullut 10 kappaletta, joka hieman ihmetytti. Opinnäytetyöni tilaajan - ja ohjaajan kanssa päätimme tehdä uuden kyselykierroksen. Lisäsin kyselyyn vielä yhden kysymyksen, joka nyt jäi näiltä 10 aikaisemmalta vastaajalta vastaamatta. Opinnäytetyön ohjaaja hyväksyi kysymyksen lisäämisen, vaikka se jäisi aikaisemmin vastanneilta vastaamatta. Viikolla 15 lähestyin siis jälleen puheenjohtajia sähköpostitse, jossa kerroin että vastausten lukumäärä jäi odotettua alemmaksi, joten teen uuden kyselykierroksen. He jotka vastasivat kyselyyn jo ensimmäisellä kierroksella, ei nyt tarvitsisi vastata. Vastausaikaa oli tällä kertaa yksi viikko. Uusi kyselykierros oli kannattava, koska määräaikaan mennessä vastauksia tuli 21 kappaletta. Pari päivää myöhemmin sain kaksi vastausta lisää, joten yhteensä vastauksia tuli 23 kappaletta.

4.5 Analysointimenetelmät

Analysointimenetelminä käytin pääsääntöisesti teemoittelua sekä hieman sisällönanalyysia. Teemoittelu on yleensä ensimmäinen aineiston lähestymistapa, jolloin aineistosta voi nousta esille teemoja, jotka edesauttavat selventämään tutkimusongelmaa. Näin ollen on mahdollista vertailla tiettyjen teemojen ilmenemistä aineistossa. (Eskola & Suoranta 2005,174.) Sisällönanalyysissa aineistoa eritellään, etsitään yhtäläisyyksiä ja eroja sekä tiivistetään (Kvalimotv 2010).

Kyselylomakkeessa kysymykset olivat jo niin sanotusti teemoiteltu, eli laitettu loogiseen järjestykseen aihepiireittäin. Analysoinnin kuitenkin aloitin epäsuorasti kokoomalla kysymysten alle kuinka paljon samaa vastausta oli esiintynyt aineistossa sekä kokosin samantyyppiset vastaukset yhteen tekemällä niistä aihepiirejä, kuten ”kunta tukee rahallisesti” ja ”yhteisten tapahtumien järjestäminen”, kysymyksessä mitä yhteistyö konkreettisesti on? Etsin vastauksista eroja ja yhtäläisyyksiä sisällönanalyysia käyttäen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että erottelin joka kysymyksen vastauksista ne vastaukset, jotka erosivat muista vastauksista, sekä yhdistin samanlaiset vastaukset ja lopulta tiivistin samankaltaiset vastaukset yhteen vastausmuotoon. Lopuksi muodostin vastauksista kolme erilaista teemaa; ”taustatiedot”, ”yhteistyö tällä hetkellä” ja ”yhteistyö muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa”. Näiden teemojen kautta lähdin analysoimaan tutkimustuloksia.

4.6 Luotettavuuden arviointia

Tutkimuksen luotettavuutta vahvistaa se, että kohderyhmä tunsi yhdistyksen toiminnan. Myös se lisää tutkimukseni luotettavuutta, että aikaisemmat tutkimukset osoittavat samankaltaisia tuloksia. Kyselylomakkeen muutamat kysymykset olisivat ehkä voineet olla toisin muotoiltuja. Vastajaat ovat kuitenkin ymmärtäneet kysymykset. Siitä huolimatta, että aineisto oli suhteellisen pieni, niin pääkysymyksiin saatiin vastaukset. Kaikille vastaajille oli samat kysymykset, pois lukien kymmenen ensimmäistä vastaajaa, joille oli yksi kysymys vähemmän. Vastajien anonyymiyys säilyi niin tutkimustuloksia käsiteltäessä että julkaistaessa.

Tutkimuksen luotettavuutta puolestaan heikensi se, että en voi olla varma, että onko jokainen vastaaja ottanut kyselyn vakavasti, osa on saattanut vastata hieman hätäisesti. Uskon kuitenkin, että vastaukset ovat rehellisiä kyselyn luonteesta johtuen. Yhtenä heikentävänä tekijänä on myös se, että en voi olla varma, onko puheenjohtajat välittäneet kyselylomakkeen eteenpäin hallituksensa edustajille. Myös aineiston kyläntyminen oli lähellä. Haastattelut olisivat tuoneet laajempaa näkökulmaa esille, sekä vastauksista olisi voinut saada enemmän irti. En kuitenkaan näe, että tutkimuksen tulokset vääristyivät, kun haastatteluja ei tehty.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esitellään tämän tutkimuksen tulokset teemoittain. Ensimmäisessä alaluvussa ”taustatiedot” paneudutaan tutkimuksen taustatietoihin, kuten mistä yhdistyksestä vastaaja on sekä minkälaista toimintaa yhdistyksillä on. Alaluvussa ”yhteistyö tällä hetkellä” kuvataan millaista yhteistyötä MLL:n Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksillä on tällä hetkellä sekä tärkeimmät yhteistyökumppanit. Alaluvussa ”yhteistyö muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa” kerrotaan, onko yhdistysten välistä yhteistyötä, ja mitä yhteistyö on sekä paikallisyhdistysten välisen yhteistyön esteistä ja hyödyistä. Lopuksi alaluvussa ”yhteenvedoa ja johtopäätöksiä tuloksista” teen yhteenvedon tutkimuksen tuloksista.

5.1 Taustatiedot

Kyselyn toiselle kierrokselle lomakkeeseen lisättiin yksi kysymys: Minkä paikallisyhdistyksen jäsen olet? Tällä kysymyksellä haluttiin kartoittaa, että minkä paikallisyhdistyksen jäseniä vastaajat ovat. Pystyttiin myös seuraamaan kuinka monesta eri yhdistyksestä vastauksia tulee. Valitettavasti en tajunnut laittaa tätä kysymystä jo heti ensimmäiselle kierrokselle, joten jo 10 aiemmin vastanneiden hallitusten jäsenten paikallisyhdistys jäi selvittämättä. Aiemmin vastanneista tiedän, että ainakin kolme (3) oli Kiteen paikallisyhdistyksestä. Näin ollen ainakin viisi (5) vastanneista oli Kiteen yhdistyksestä, kolme (3) vastanneista puolestaan Värtsilästä. Loput vastaajista olivat eripuolilta Pohjois-Karjalaa, kuten Liperistä, Ilomantsista, Juuasta sekä Pielisjärveltä.

Tutkimukseni kannalta on hyvä, että vastaajat eivät ole vain muutamasta ja samasta yhdistyksestä, koska näin saadaan laajempi näkökulma.

Kysyin myös yhdistyksen tavoitetta ja tarkoitusta. Vastauksissa oli kolme (3) ydinvas- tausta: lapsiperheiden tukeminen, lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen sekä toiminnan kehittäminen ja järjestäminen lapsiperheille. Vastaukset osoittavat, että yhdistysten tavoite ja tarkoitus tukevat hyvin MLL:n toimintaa.

Vastauksista kävi ilmi, että Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistyksillä on monenlaista toimintaa. Yleisin yhdistyksen toimintamuoto on erilaiset tapahtumat. Lähes joka yhdistys järjestää lapsiperheille jonkinlaisia tapahtumia. Nämä tapahtu- mat voivat olla retkiä, lastentapahtumia, konsertteja ja teatterimatkoja. Lähestulkoon joka yhdistyksellä on myös perhekahvila- tai kerho, joka on mainio äitien ja lasten kohtaamispaikka. Lisäksi yhdistyksillä on erilaisia kerhoja, lasten leikkipaikka- tai kenttä, lastenvaate- ja tarvikekirpputoreja, kummi-toimintaa, lastenhoitotoimintaa, äitien virkistäytymistä ja jäsentapahtumia.

5.2 Yhteistyö tällä hetkellä

Kyselyn päätarkoituksena oli selvittää, mitä yhteistyötä MLL:n Pohjois-Karjalan yhdis- tyksillä on tällä hetkellä. Kyselystä kävi ilmi, että yhdistykset tekevät yhteistyötä oman toimialueensa muiden yhdistysten ja järjestöjen kanssa suhteellisen runsaasti. Toi- saalta vastauksista käy myös ilmi, että puolet yhdistyksistä ei tee yhteistyötä paikal- listen tahojen kanssa. Tässä tapauksessa voi vain ihmetellä miksi? Kaikki 23 vastaa- jaa olivat vastanneet tähän kysymykseen, ja 3 vastaajista oli vastannut kysymykseen sekä kyllä ja ei. Vastaajat olivat yksipuolisia yhteistyön syistä, joita ovat: saadaan enemmän voimaa lapsiperheille järjestettyihin tapahtumiin, isompia tapahtumia, sekä mainostusta yhdistykselle ja sitä kautta lisää jäseniä. Yhteistyöstä saadaan myös molemminpuolista hyötyä sekä voidaan jakaa kustannukset. Muutamista vastauksis- ta voidaan nähdä, että yhteistyötä tehdään yhteistyön sekä sen tarpeellisuuden takia.

”Järkevää tehdä yhdessä, saadaan hyötyä kaikki”

”Tehdään yhdessä lasten ja nuorten hyväksi.”

Tärkeimpinä yhteistyökumppaneina tällä hetkellä vastaajat pitivät kuntaa ja seurakuntaa. 20 henkilöä oli vastannut kysymykseen tärkeimmistä yhteistyökumppaneista tällä hetkellä. 18 vastaajaa, eli 90 % piti tärkeimpänä yhteistyökumppanina kuntaa, ja 9 vastaajaa eli 45 % piti seurakuntaa tärkeimpänä yhteistyökumppanina. Vastauksista käy ilmi, että myös muiden oman toiminta-alueen tahojen kanssa tehdään yhteistyötä, kuten 4H (10 % vastaajista), Martat (15 % vastaajista) sekä alueen muut paikalliset yhdistykset. Näitä muita yhteistyökumppaneita ovat muun muassa:

- Juuan urheilijat
- Partiolaiset
- Moottoriurheilijat
- Partiolippukunta
- Lieksan Palvelukulma
- Ensikoti
- MLL:n Enon paikallisyhdistys
- Kulttuuriyhdistys Louhi ry.
- Vanhempainyhdistys
- Vanhempain voimistelijat

Konkreettisesti yhteistyö tarkoittaa sitä, että kunta tukee rahallisesti esimerkiksi tapahtumia, vuokraa tiloja sekä avustaa muullakin tavoin. Vastauksista nousee esille, että kunta on merkittävin yhteistyötaho juurikin rahoitusten ja avustusten sekä vuokrattavien tilojen myötä.

”Kunta on tukenut (rahallisesti) mm. tapahtumien järjestämistä.”

”Avustuksia tapahtumien järjestämiseen.”

”Toimimme Helluntaisrkk tiloissa ja palkkatuella työllistetty työntekijämme siivoaa ja pitää muuten kunnossa srk tiloja vuokraa vastaan.”

Yhteistyön muodoista yleisin on yhdessä järjestetty (isompi) tapahtuma. Myös kustannusten ja järjestelyjen jaon kautta tehdään yhteistyötä.

”Yhteisten tapahtumien järjestämistä.”

”Kustannusten ja järjestelyjen jako.”

Tuloksista nähdään, että yhdistykset ovat myös halukkaita tekemään yhteistyötä erilaisten tahojen kanssa. SPR, Lions Club, Lions Ladyt, kunta, seurakunta sekä muut MLL:n paikallisyhdistykset ja lapsiperheiden hyvinvoinnin asialla olevat yhdistykset ovat varteenotettava sekä haluttuja yhteistyökumppaneita.

Myös järjestöbarometrin (2007) mukaan yhdistykset ovat sitä mieltä, että paikallinen yhteistyö tarkoittaa useimmiten tilaisuuksia, tapahtumia, juhlia, retkiä, virkistystä ja liikuntaa. (Vuorinen, Särkelä, Peltosalmi & Eronen 2007,65.)

Samainen tutkimus osoittaa myös sen, että kunnat ja oma valtakunnallinen järjestö ovat yhdistysten yleisimmät yhteistyökumppanit. Myös muiden yhdistysten kanssa tehdään yhteistyötä runsaasti. Yleisemmin kunnista haetaan toimintaan rahoitusta, mutta muutkin yhteistyön muodot ovat yleisiä. Yhteistyö paikallisseurakunnan kanssa on yleisemmillään toiminnan suunnittelua. Seurakunta on kuitenkin mukana myös vaikuttamassa sekä yhteisissä hankkeissa yhteistyökumppanina. (emt. 59–60.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistykset tekevät monipuolista kuntayhteistyötä. Yhteistyö voi olla joko pitkäkestoista sekä pitkäjänteistä tai kumppanuus voidaan solmia jonkun tapahtuman tai tilaisuuden tiimoilta. Lyhyestäkin kumppanuussuhteesta voi luoda hyvän pohjan tulevaisuuden yhteistyölle. Yhdistysten ja kunnan välinen yhteistyö toimii ruohonjuuritasolla, mutta yhdistyksillä on paljon yhteistyökumppaneita päättäjätasolla, kuten kunnanvaltuustossa. (Nyman ym. 2001, 17.)

Siisiäinen (2002) on tehnyt tutkimuksen Jyväskylän kaupungin alueella toimivista yhdistyksistä, ja toteaa tutkimuksessaan, että yhdistyksillä on monipuolista yhteistyötä ja vuorovaikutusverkostoja, joissa voi kasvaa sosiaalista pääomaa. Verkostoyhteistyötä esiintyy muun muassa erilaisissa yhteishankkeissa ja yhteisissä koulutustilaisuuksissa. Kyseinen tutkimus osoittaa sen, että yhdistysten pirstoutuminen ja vuorovaikutussuhteiden lisääntyminen kulkevat käsi kädessä. (Möttönen 2005, 126.)

Tutkimuksessa havaittiin myös kehityssuunta, jonka mukaan järjestöjen ja kuntien välinen yhteistyö on lisääntynyt ja muuttunut tasa-arvoisemmaksi. Aikaisemmin aloite yhteistyöstä on tullut järjestöiltä, tämä on tarkoittanut vaatimuksen esittämistä kunnalle. Järjestöjen mukaan kunnat ovat ryhtyneet ottamaan enemmän yhteyttä myös järjestöihin. (emt. 126.)

Möttönen & Niemelä (2005) kirjoittavat, että yhteiskunnan ongelmien muutokset ovat usein peruste toimijoiden yhteisille hankkeille. On huomattu, että monet ongelmat eivät jäsenny toimijakohtaisesti. Sellaiset ongelmat, joihin tulee etsiä ratkaisua toimijoiden välisellä yhteistyöllä, sen sijaan että nämä ”likaiset ongelmat” vastustetaan yhdelle tietylle toimijalle, ovat lisääntyneet (Möttönen & Niemelä 2005, 163.)

5.3 Yhteistyö muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa

Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää, mitkä seikat edistävät ja mitkä seikat vaikeuttavat Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä. Samalla saimme vastauksen myös siihen, onko yhdistyksillä ylipäätään yhteistyötä muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa. Vastauksista käy ilmi, että suurin osa yhdistyksistä ei tee yhteistyötä muiden MLL:n yhdistysten kanssa. Kaikki 23 henkilöä olivat vastanneet tähän kysymykseen. 65,2 % vastaajista vastasi, etteivät tee yhteistyötä muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa, kun 39,1 % vastaajista puolestaan vastasi tekevänsä yhteistyötä muiden paikallisyhdistysten kanssa. Tosin yksi vastaaja oli vastannut kysymykseen sekä kyllä ja ei. Yhteistyö paikallisyhdistysten välillä on enimmäkseen osallistumista jonkun kolmannen osapuolen, lähinnä MLL:n ja/tai Pohjois-Karjalan piirin, yhteisiin kokouksiin ja koulutuksiin sekä tapahtumiin ja retkiin. Muunlainen yhteistyö on siis jäänyt varsin vähäiseksi sekä yhteistyö on yksitoikkoista.

”Ainoaksi yhteistyömuodoksi on tainneet jäädä ns. aluekokoukset, joihin ei juuri osallistujia ole tullut ja muukin yhteistyö on näin jäänyt tekemättä (ehkä välimatkajienkin vuoksi).”

”Retkiä lähinnä.”

Paikallisyhdistysten välisen yhteistyön suurimmaksi hyödyksi eli yhteistyötä edistäväksi seikaksi nähtiin mahdollisuus järjestää isompia tapahtumia sekä saada enemmän aikaan isommalla porukalla. Yhteistyön tuloksina saataisiin myös uusia ideoita ja toimintatapoja hyödynnettäviksi. Vastauksissa tulee jälleen esille kustannusten jako, kuten läpi koko aineiston. Yhteistyön hyötynä nähdään myös tunnettuus ja parempi näkyvyys. Yhteistyö olisi hyvä väylä saada lisää näkyvyyttä ja uusia jäseniä.

”Isommalla porukallahan saisi aina enemmän mahdollisesti aikaan, uusia ideoita, ajatusten vaihtoa. MLL tulisi ehkä paremmin esille, kun järjestettäisiin yhdessä tapahtumia ja ennen kaikkea yhä useampilapsiperhe saisi osallistua tapahtumiin tai tilaisuuksiin”

Paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä vaikeuttavana tai suorastaan estävänä asiana pidettiin puolestaan (pitkiä) välimatkoja. Myös ajan ja resurssien puute nousi esille vastauksista. Vastaajat kokivat, että tietämättömyys lähipaikkakuntien yhdistysten toimivuudesta tai toimimattomuudesta sekä oman yhdistyksen aktiivisuus vaikeuttavat yhteistyötä. Jotkut yhdistykset taas kokevat, ettei yhteistyölle ole tarvetta.

”Välimatkat ja erilaiset toimintakulttuurit.”

”Jokainen yhdistys toimii omalla paikkakunnalla. Ei ole hirveästi resursseja toimia yhdessä.”

”välimatkat aika ja suurimpana tarkoitus. Miksi pitäisi?”

Vastaukset ovat yhdensuuntaisia Marja Vuorisen ym. (2007) tekemän tutkimuksen kanssa. Kyseisen tutkimuksen mukaan suurin osa yhdistyksistä arvioi yhteistyösuhteidensa lisääntyneen viimeisten viiden vuoden aikana, ja noin puolella yhteistyöverkostot ovat laajentuneet. Pienimmillä toimijoilla yhteistyöverkostot ovat puolestaan supistuneet. Lisääntynyt yhteistyö kertonee toimintakulttuurin muutoksesta sekä yhteisen toiminnan välttämättömyydestä. Verkostoituminen muiden paikallistoimijoiden kanssa nähdään melko usein paikallistoiminnan ajankohtaisen haasteena. (Vuorinen ym. 2007, 58.)

Erityyppisten paikallisyhdistysten vuorovaikutusverkostot eroavat toisistaan. Yhteistyön runsaus ja tarpeellisuus ovat kytkettyinä yhdistyksen toiminnan laajuuteen. Pie-

nemmillä toimijoilla on muita yhdistyksiä selvästi vähemmän yhteistyötä lähes kaikkien tahojen kanssa. (emt. 61.)

5.4 Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä tuloksista

Tutkimuksellani pyrin selvittämään millaista yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksillä on tällä hetkellä sekä mitkä seikat edistävät ja mitkä seikat vaikeuttavat MLL:n paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä. Tutkimuksellani sain myös vastaukset kysymyksiin, millaista yhteistyötä tulisi tehdä sekä koetaanko yhteistyön kehittäminen tarpeellisenä. Vastauksista voidaan nähdä selkeästi millaista yhteistyötä MLL:n paikallisyhdistykset tekevät tällä hetkellä, mitkä ovat ne seikat, jotka vaikeuttavat sekä edistävät paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä.

Tutkimuksen taustatiedoista käy ilmi, että MLL:llä toimii paikallisyhdistyksiä eri puolilla Pohjois-Karjalaa, pienemmilläkin paikkakunnilla. Toiminta on myös aktiivista ja monipuolista. Paikallisyhdistykset toteuttavat myös hyvin MLL:n perustehtävää omassa toiminnassaan. Tärkeintä MLL:lle on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia, tukea lapsiperheitä sekä järjestää tapahtumia ja aktiviteetteja lapsiperheille. Vastauksista voidaan nähdä, että MLL:n paikallisyhdistykset tekevät paikallista yhteistyötä paikoittain runsaastikin, ja että tärkeimpiä yhteistyökumppaneita tällä hetkellä on kunta ja seurakunta, mutta myös muiden paikallisten yhdistysten kanssa ollaan yhteistyössä.

Yleisimmillään yhteistyö on sitä, että kunta tukee rahallisesti tapahtumien järjestämistä sekä järjestetään tapahtumia yhdessä eri tahojen kanssa. Näin ollen yhdistyksillä on yleensä tukenaan kunta, kun he järjestävät tapahtumia. Kunnalta ja seurakunnalta saadaan myös tiloja esimerkiksi perhekahvilatoimintaan. Yhdistykset myös haluaisivat tehdä eri tahojen kanssa yhteistyötä, kuten Lions Club, SPR sekä tietysti kunta ja seurakunta.

Yhteistyö muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa on varsin vähäistä, mikä on valitettavaa. Ainoiksi yhteistyön muodoiksi jäävät yhteiset kokoukset ja koulutukset sekä yhteiset retket ja tapahtumat. Yhteistyö ei ole monipuolista. Paikallisyhdistysten välis-

tä yhteistyötä vaikeuttavat selkeästi pitkät välimatkat sekä ajan ja resurssien puute. Nämä ovat ne suurimmat esteet yhteistyölle. Paikallisyhdistysten välinen yhteistyö junnaa pahasti paikoillaan.

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että oman yhdistyksen pyörittäminen vie kaiken ajan ja voimavarat, eikä aikaa jää yhteistyölle vaikka haluja olisikin. Myös se, että on pieni yhdistys, joka toimii pienellä paikkakunnalla, vaikuttaa yhteistyöhön negatiivisesti. Juuri tämän takia yhteistyön etuna nähdään usein kustannusten jako, koska yksin ei ole varaa lähteä toteuttamaan eikä kunnan tuki ole aina varmaa. Paikallisyhdistysten välisen yhteistyön hyödyt nähdään positiivisena asiana, sekä se antaisi paljon yhdistyksille. Yhteistyöstä hyötyy molemmat osapuolet, se kantaa yleensä hedelmää ja parhaimmillaan se tuo uusia jäseniä sekä aktivoi yhdistyksen toimintaa pidemmälle tulevaisuuteen. Isommat tapahtumat, uudet ideat ja toimintatavat sekä näkyvyys MLL:lle nähdään erittäin hyvinä paikallisyhdistysten välisen yhteistyön hyötyinä ja edistävinä seikkoina.

Kyselylomakkeessa kysyttiin myös millaista yhteistyötä tulisi tehdä? Kyselyn tuloksista voidaan päätellä, että yhteistyötä halutaan tehdä myös tulevaisuudessa ja, että yhdistykset kokevat yhteistyön kehittämisen olevan tarpeellista. Yhteisten tapahtumien järjestäminen sekä yhteen kokoontuminen, ideoiden ja ajatusten vaihto nähdään hyvänä yhteistyön muotona.

”Yhdessä voisi järjestää esim. konsertteja, teatteritapahtumia, lastentapahtumia tai urheilutapahtumia (joissa olisi erilaisia toimintapisteitä), retkiä, yhteinen isompi lastentarvikekirpputorikin olisi mahdollinen.”

Vastaajat kokivat, että ei ainoastaan yhteiset tapahtumat, vaan myös ”arkisemmat” asiat, kuten hallitusten yhteiset koulutukset ja kokoukset olisivat myös hyvä yhteistyöväylä. Yhteistyö nähdään myös niin, että sen ei tulisi olla vain ja ainoastaan sitä, että tehdään muille, vaan otetaan huomioon yhdistys itsessään ja sen hallituksen jäsenet. Yhteistyön kautta saadaan uusia voimavaroja, ja näin ollen voidaan löytää aivan uusia toimintatapoja.

6 POHDINTA

Tässä luvussa tarkastelen ensin omaa oppimisprosessiani opinnäytetyön aikana. Lopuksi kerron omat kehittämissuositukseni koskien tulevaisuuden yhteistyötä ja sen kehittämistä

6.1 Oman oppimisprosessin tarkastelua

Opinnäytetyöni on nyt vihdoinkin valmis. Tämä oli vähän pidempiaikainen prosessi, koska aloitin opinnäytetyöni työstämisen jo tammikuussa 2010. Opinnäytetyön tekemisestä sovittiin heinäkuussa 2009. Matkan aikana opinnäytetyöni aihe kerkesi moneen kertaan muuttua ja muokkaantua ihan uusiksi. Halusin tehdä opinnäytetyöni pidemmällä aikavälillä, koska se sopi minun aikatauluuni. Muutenkaan ei olisi ollut mahdollista saada opinnäytettä aikaisemmin valmiiksi. Opinnäytetyöprosessi venähti kuitenkin pidemmäksi kuin olin alussa suunnitellut.

Välillä tuntui, että tämän opinnäytetyön teko oli yhtä tuskien taivalta. Motivaatio oli välillä kateissa, ja matkan varrella työn edistymisen esteenä oli syy jos toinenkin. Suurin este matkalla oli, kun opinnäytetyöni ohjaaja jäi pois, enkä saanut häneltä palautetta enkä vastauksia kysymyksiini, vaikka niin oli luvattu. Tämän jälkeen pallo oli vähän hukassa, enkä oikein tiennyt mistä aloittaa taas työn työstämisen. Opinnäytetyön ohjaaja vaihtui vielä toisenkin kerran, joka sekoitti jälleen hitusen pakkaa. Onneksi opinnäytetyöni tilaaja ja työelämän ohjaajani oli suuri apu koko prosessin ajan. Hän oli myös tukeni ja turvani, häneltä sain aina apua tiukan paikan tullen. Suuri kiitos kuuluu siis Aune Paakkunaiselle tämän työn valmistumisesta.

Ensimmäisen kyselykierroksen vastausmäärä oli pettymys ja hämmensi minua, odotin, että vastauksia olisi tullut noin puolet enemmän. Vastausten alhainen määrä voi johtua monestakin eri tekijästä; sähköinen kyselylomake ei välttämättä innostanut kaikkia vastaamaan, myös kiire voi olla osatekijänä, vaikka vastaamiseen ei menisikään kuin hetki. En myöskään voi olla täysin varma, ovatko kaikki puheenjohtajat

välittäneet kyselylomakkeet eteenpäin. Jos alueilta olisi pidetty, niin vastauksia olisi saattanut tulla enemmän. Olen tyytyväinen, että päätimme tehdä toisen kyselykierroksen, joka tuotti hedelmää - yli puolet enemmän vastauksia kuin ensimmäisellä kerralla.

Olin vastausmäärään kuitenkin tyytyväinen, koska jos vastauksia olisi tullut enemmän, niin aineisto olisi kohdannut saturaatiopisteen, eli aineiston kylläntymisen, koska saatujen vastausten joukossa oli hyvin samankaltaisia vastauksia. Näin jälkikäteenkin ajatellen, olen tyytyväinen, että aineiston keruumenetelmänä oli kyselylomake, koska en usko että muutkaan menetelmät olisivat nostaneet vastausten lukumäärää. Haastatteluista jouduttiin luopumaan itsestäni riippumattomista syistä, mutta harmittaa tietysti, että ne jäivät tekemättä, koska niiden kautta olisi voinut syventää jo saatuja vastauksia sekä saada laajempaa näkökulmaa. Tosin vapaaehtoisia haastateltavia ei ollut kovinkaan monta.

Toisen kyselykierroksen lomassa sain eräältä paikallisyhdistyksen puheenjohtajalta sähköpostin, jossa hän kertoi oman kantansa. Hän kirjoitti näin:

"Onko käynyt mielessä, että kovin moni vastuunkantaja ei yksinkertaisesti enää jaksaa vastata taas yhteen uuteen kyselyyn? Näitä ja muuta "ohjemateriaalia" tulee viikoittain erilaisia ihan kiusaksi asti ja likimain kaikilla vastuunkantajilla on vielä päivätyöt riesana, eli mielenkiinto ja voimavarat rajoittavat osallistumista, vaikka aihe olisi miten tärkeä."

Tämä viesti pisti vihaksi. Ymmärrän kyllä, että ihmiset eivät välttämättä jaksaa, eikä heillä ole aikaa vastata uusiin kyselyihin, mutta mielestäni viesti oli suorastaan törkeä. Viesti oli kirjoitettu epäystävälliseen sävyyn. Pienillä muutoksilla, kuten alku- ja lopputervehdyksillä olisi viestistä saanut paljon ystävällisemmän sävyisen. Ymmärrän viestin pointin, mutta en sitä, miksi se piti kirjoittaa noin epäystävälliseen sävyyn. En kuitenkaan vaivannut tällä sähköpostilla päätäni sen enempää, vaan annoin sen olla omassa arvossaan. Onneksi kirjoittaja oli kuitenkin myöntänyt aiheen olevan tärkeä.

Kokonaisuudessaan tämä opinnäytetyöprosessi oli iso oppimiskokemus. Vastoin käymisiä riitti, mutta niistä selvittiin ja viisastuttiin. Tutkimuksen eri vaiheet tulivat minulle tutuksi ja voin hyödyntää opittuja asioita sekä oppia tekemistäni virheistä tulevaisuudessa. Näin jälkikäteen ajatellen, kyselylomake olisi voinut olla erilainen, toi-

senlaiset ja ehkä vieläkin selkeämmät kysymykset. Mutta kuitenkin kyselylomake vastaa tarkoitustaan. Kolmas sektori tuli myös tutummaksi ja sen ”lonkerot” avautuivat minulle paremmin. Aihe oli mielenkiintoinen ja tärkeä, sekä oli kiva työstää opin- näytetyötä kun tiesi, että tutkimuksen tuloksilla voi olla, ja varmasti onkin suuri merki- tys tulevaisuudessa. MLL avautui minulle uudella tavalla tämän prosessin myötä, vaikka teenkin projektiharjoittelua MLL:lle.

6.2 Kehittämisehdotuksia

Tutkimuksessani saatiin siis myös selville toivottuja yhteistyön muotoja tulevaisuu- dessa sekä yhteistyön kehittämisen tarve. Seuraavaksi kerron omia ajatuksiani tule- vaisuuden yhteistyötä koskien, ja kuinka sitä voitaisiin kehittää nojaten hieman läh- dekirjallisuuteen.

Mielestäni pitkät välimatkat tai tietämättömyys yhdistysten toiminnasta eivät ole este yhteistyölle, jos vain halua on. Yhdistysten tulisi aktiivisesti pitää yhteyttä ja päivitellä kuulumisia. Voitaisiin ottaa vuotuiseksi tavaksi, että yhdistysten hallituksen edustajat kokoontuisivat yhteen vaikka illanvieton merkeissä. Myös ideariihiä voitaisiin järjes- tää; jakaa ideoita ja toimintatapoja - laitetaan hyvä kiertämään. Näistä tapaamisista saataisiin uutta puhtia ja intoa taas jatkaa toimintaa sekä kehitellä uutta aktiviteettia.

Yhteistyön ei myöskään pidä olla aina samanlaista ja samalla kaavalla tehtyä. Pitäisi keksiä uusia juttuja, joilla saadaan lapset ja lapsiperheet innostumaan toiminnasta sekä liittymän jäseneksi. Haaste onkin juuri siinä, miten kehittää toimintaa ja samalla pitää kiinnostusta yllä.

Nyman ym. (2001) kirjoittavatkin, että kontaktien löytämiseksi on olemassa monen- laisia keinoja. Esimerkiksi yhdistys voi aloittaa yhteistyön yhden toiminnan osa- alueen kautta, ja tämä osa-alue voi olla tunnettu, ja sellainen jolle on suuri tarve ky- seisellä paikkakunnalla. Tätä kautta on helppo löytää lisää uusia yhteistyökumppa- neita ja lähteä laajentamaan yhteistyöverkostoja. Myös asian esittäminen suoraan päättävälle henkilölle on yksi keino saada lisää yhteistyökumppaneita sekä kontakte- ja. Tärkeää on, että ehdotus perustellaan hyvin. (Nyman ym. 2001, 7.)

Juurikin aktiivisuutta ja ennakkoluulottomuutta tarvittaisiin enemmän. Tartutaan uusiin haasteisiin ja luodaan jotain täysin uutta. Ei tulisi aina ajatella, negatiivisesti; ei ole voimavaroja tai resursseja. Näillä eväin ei saada mitään aikaiseksi. Itseäni ihmeyttää, se että tarvetta yhteistyölle ei nähdä. Kuinka pitkälle jaksaa omilla voimavaroilla? Yhteistyöverkostojen laajentamisesta olisi hyötyä, miksei sitä nähdä? Mutta onneksi suurin osa, melkein kaikki vastaajista kokivat, että yhteistyö on tervetullut juttu sekä yhteistyötä tulee kehittää. Yhteistyön kehittäminen ja sen eteenpäin vieminen tarvitsevat ”tönäisyä”. Asiat eivät etene itsestään, vaan siihen tarvitaan panostusta. Mielestäni ei ole suuri vaiva ottaa yhteyttä ja ehdottaa yhteistyötä, mutta se ryhtyminen taitaa olla iso kynnyks ylittää. Tätä kynnystä pitäisi saada madallettua jollain keinolla.

Tämä tutkimus on myös hyvä pohja jatkotutkimukselle, joka toteutettaisiin jäsenkyselynä. Näin saataisiin jäsenten mielipiteet esiin ja myöskin laajempaa näkökulmaa. Jäsenillä on varmasti erilaiset näkemykset yhdistysten yhteistyöstä ja sen kehittämisestä. Jäsenet kuitenkin itse osallistuvat tapahtumiin ja aktiviteetteihin, ja järjestötyöhän tehdään nimenomaan jäsenten hyväksi ja heidän takiaan. Tämän takia olisikin tärkeää ottaa heidän mielipiteensä ja ajatuksensa huomioon. Jäsenkyselyitä on tehty ennenkin, mutta ei ole pahitteeksi uusia kysely muutaman vuoden välein. Yksi jatkotutkimuksen aihe voisi olla, että lähdetään kyselemään paikkakunnan eri yhdistyksiltä ja järjestöiltä, että minkälaista yhteistyötä he haluaisivat tehdä MLL:n kanssa. Kartoitettaisiin muiden yhdistysten ja järjestöjen, miksei yritystenkin mielipiteitä yhteistyöstä. Kun kootaan eri järjestöjen ja yhdistysten mielipiteet, ideat ja ajatukset yhteen, niin niistä syntyy varmasti uusia yhteistyökuvioita.

7 LOPUKSI

Opinnäytetyöni tulokset ovat merkittäviä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksille, varsinkin niille pienemmille yhdistyksille. Tulosten avulla nähdään millaista yhteistyötä tehdään, ja sen pohjalta voidaan lähteä kehittämään yhteistyötä. Myös meidän ammattialallemme tutkimuksen tulokset ovat merkittäviä,

koska nähdään millaista yhdistyksen toiminta on. Sitä kautta voimme lähteä vaikuttamaan yhdistyksen toimintaan sekä sen kehitysprosessiin.

Aikaisemmissa tutkimuksissa koskien sosiaali- ja terveystieteiden yhdistyksiä ja järjestöjä, on saatu samankaltaisia tuloksia. MLL:stä on tehty lukuisia tutkimuksia eri tarkoituksiin, mutta yhteistyöstä ei löydy juurikaan tutkimuksia. Tuloksia voidaan hyödyntää myös muissa yhdistyksissä ja järjestöissä, kuten Pelastakaa Lapset ry:ssä ja SPR:llä. Periaatteessa tämän tutkimuksen hyödynnettävyys on laaja, koska mikään tuloksista ei sido tutkimusta vain ja ainoastaan Mannerheimin Lastensuojeluliittoon. Tutkimusta voidaan käyttää ainakin pohjana muiden yhdistysten tutkimuksille. Suurin hyöty tutkimuksen tuloksista on kuitenkin MLL:lle.

Tutkimukseni vastaa tarkoitustaan, sillä tarkoituksena oli selvittää minkälaista yhteistyötä MLL:n Pohjois-Karjalan paikallisyhdistykset tekevät tällä hetkellä, ja onnistuimme saamaan vastaukset tutkimuskysymyksiin.

Kyselylomakkeen avulla saimme vastaukset myös kysymyksiin millaista yhteistyötä tulevaisuudessa tulisi tehdä sekä koetaanko yhteistyön kehittäminen tärkeänä. Näiden tulosten avulla voidaan kehittää ja parantaa yhteistyötä tulevaisuudessa. Yhteistyöverkostojen laajentaminen ei ole koskaan yhdistyksille haitaksi. Yhteistyön kautta saadaan myös enemmän tunnettavuutta ihmisten keskuudessa ja tietoisuutta yhdistysten toiminnasta, mikä taas auttaa saamaan lisää jäseniä sekä varmistaa yhdistyksen toiminnan jatkuvuuden myös tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Eskola, Jari & Suoranta Juha 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen (7.painos). Jyväskylä: Gummerus.

Haapamäki, Jouko 2000. Näkökulmia päivähoiton yhteisöllisyyteen. Teoksessa Haapamäki, Jouko & Kaipio, Kalevi & Keskinen, Soili & Uusitalo, Ilkka & Kuoksa, Maria 2000. Yhteisö kasvattaa: Päivähoito oppimis – ja kasvatusyhteisönä. Tampere: Tammi, 14.

Hautamäki, Antti 2005. Johdanto. Teoksessa Hautamäki, Antti & Lehtonen, Tommi & Sihvola, Juha & Tuomi, Ilkka & Vaaranen, Heli & Veijola, Soile 2005. Yhteisöllisyyden paluu. Tampere: Gaudeamus, 13.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita (15. uudistettu painos). Hämeenlinna: Tammi.

Isoherranen, Kaarina 2005. Moniammatillinen yhteistyö. Vantaa: WSOY.

Kaipio, Kalevi 2000. Mitä yhteisöllisyys on? Teoksessa Haapamäki, Jouko & Kaipio, Kalevi & Keskinen, Soili & Uusitalo, Ilkka & Kuoksa, Maria. Yhteisö kasvattaa: Päivähoito oppimis – ja kasvatusyhteisönä. Tampere:Tammi, 11.

Loimu, Kari 2007. Yhdistystoiminnan käsikirja (3. uudistettu painos). Juva: WSOYpro Oy.

Möttönen, Sakari 2005. Kunnat, järjestöt ja paikallinen sosiaalinen pääoma. Teoksessa Möttönen, Sakari & Niemelä, Jorma. Kunta ja kolmas sektori. Yhteistyön uudet muodot. Keuruu: PS-kustannus, 126.

Möttönen, Sakari & Niemelä, Jorma 2005. Kunta ja kolmas sektori. Yhteistyön uudet muodot. Keuruu: PS-Kustannus.

Nyman, Tiinariitta & Kauppinen, Eila & Rantanen, Mervi 2001. Ideoita MLL:n paikallisyhdistysten ja kuntien väliseen yhteistyöhön. Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Siltaniemi, Aki & Perälähti, Anne & Eronen, Anne & Londén, Pia & Peltosalmi, Juha 2008. Hyvinvointi ja osallisuus Itä-Suomessa. Kansalaiskyselyn tuloksia. Helsinki: Gummerus.

Toimintakertomus 2009. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kiteen paikallisyhdistys ry.

Viinikka, Anne & Ylikojola, Liisa (toim.) 2009. Perhekahvilaopas. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Helsinki: Miktor.

Vuorinen, Marja & Särkelä, Riitta & Peltosalmi, Juha & Eronen, Anne 2007. Järjestöbarometri 2007. Ajankohtaiskuva sosiaali- ja terveysjärjestöistä. Helsinki: Hakapaino oy.

Painamattomat lähteet:

Gretschel Anu 2002. Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Viitattu 28.1.2010.

<http://hosted.kuntaliitto.fi/intra/julkaisut/pdf/p050912083953O.pdf>.

Helistin 2006. Viitattu 28.1.2010.

<http://www.helistin.fi/?page=5824387&id=0113506>.

Kiteen paikallisyhdistys ry. 2010. Viitattu 10.3.2010.

<http://kitee.mll.fi/>

Konttinen, Esa 2008. Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali. Kolmas sektori. Viitattu 9.9.2010.

<http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>

Koppa 2010. Viitattu 24.7.2010.

<https://webapps.jyu.fi/koppa/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010a. MLL:n yleisesittely.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010b. "Tietoa MLL:stä". Viitattu 1.3.2010.

<http://www.mll.fi/mll/>.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010c. Tietoa MLL:stä. "Historia". Viitattu 1.3.2010.

<http://www.mll.fi/mll/historia/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010d. Tietoa MLL:stä "Rahoitus". Viitattu 1.3.2010.

<http://www.mll.fi/mll/rahoitus/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 201e. Perheille. ”Perhekahvilat”. Viitattu 10.2.2010.
<http://www.mll.fi/perheille/perhekahvilat/>.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan Piiri 2010. Viitattu 10.3.2010.

<http://www2.mll.fi/piirit/pohjois-karjala/>.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010f. Vanhempainnetti. ”Vanhemmuus ja kasvatus”. Viitattu 9.9.2010.

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/vanhemmuus_ja_kasvatus/

Paakkunainen, Aune 2010. Haastattelu Mannerheimin Lastensuojeluliitosta 27.7.2010. Kitee

Pajula, Elina 2010. Kolmasektori.net. Viitattu 25.2.2010.

<http://www.kolmasektori.net/kolmas.htm>.

Papunet 2010. Viitattu 25.1.2010.

<http://papunet.net/selko/yhteiskunta/yhdistystoiminta/yhdistystoiminnan-opas/yhteistoimintaa.html>.

Rustanius, Mirjami & Joensuu, Terhi (toim.) 2005. Voimaa vertaistuesta. Kokemuksia Suomen pakolaisavun tukena – projektista 2003-2005. Viitattu 10.2.2010.

http://www.pakolaisapu.fi/files/116/voimaa_vertaistuesta.pdf

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. KvaliMOTV 2010. Viitattu 7.7.2010.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html

Valtikka 2010. Viitattu 28.1.2010.

<http://www.valtikka.fi/sanasto/etusivu?page=0>.

Väisänen, Mika 2008. Viitattu 25.2.2010.

<http://www.mikavaisanen.net/3.sektori.html>.

LIITTEET

Liite1: Saatekirje paikallisyhdistysten puheenjohtajille

Hyvä paikallisyhdistyksen puheenjohtaja,

Olen Joensuun Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelija. Teen opinnäytetyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kiteen paikallisyhdistyksen toimeksiannosta. Opinnäytetyössäni tutkin MLL:n Pohjois-Karjalan yhdistysten yhteistyön mahdollisuuksia alueellisen ja paikallisen yhteistyön kehittämiseksi. Työn keskeisenä tavoitteena on vahvistaa Pohjois-Karjalan yhdistysten toimintaa ja sitä kautta lisätä lapsiperheiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Aiheesta tehdään kyselytutkimus, johon aineisto kerätään maalis- ja huhtikuun 2010 aikana. Teille lähetetään sähköpostitse linkki sähköiseen kyselylomakkeeseen viikolla 11. Kysely on tarkoitettu puheenjohtajan lisäksi kaikille hallituksen jäsenille. Pyydämme teitä välittämään kyselylomakelinkin sähköpostitse heille. Kiitos.

Tutkimuksen toisessa vaiheessa tarkoituksena on haastatella Keski-Karjalan alueen paikallisyhdistysten hallituksen edustajia. Tästä olemme yhteydessä myöhemmin.

Mikäli Teille tulee mieleen kysyttävää vastaamme mielellämme.

Ystävällisin terveisin,

Anu Wihinen

Opiskelija

050 330 5483

anu.wihinen@humak.edu

Aune Paakkunainen

MLL, Kiteen paikallisyhdistys, pj.

040 509 4948

aune.paakkunainen@telemail.fi

Liite 2: Kyselylomakerunko (Kysely tehty Webropol-ohjelmalla)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan yhdistysten alueellinen ja paikallinen yhteistyö

Hyvä vastaaja,

Riittävätkö yhdistyksen omat voimat toimintaan? Ohessa muutama kysymys Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin alueella toimivien paikallisyhdistysten yhteistyöstä. Aihe on noussut yhdistysten käytännön toiminnasta. Haasteita on enemmän kuin mihin yhdistysten voimavarat riittävät. Vastaaminen vie vain hetken, tulosten avulla voimme tehdä työtä kauan. Pyydän teitä palauttamaan lomakkeet 19.4.2010 mennessä.

- 1) Minkä paikallisyhdistyksen jäsen olet?
- 2) Mitkä ovat yhdistyksenne tavoitteet ja tarkoitus?
- 3) Minkälaista toimintaa yhdistyksellänne on?
- 4) Onko Teillä on yhteistyötä toimialueenne muiden yhdistysten kanssa?

Kyllä

Ei

- 5) Mitkä ovat syyt yhteistyölle?
- 6) Mitkä järjestöt/yhdistykset ovat tärkeimmät yhteistyökumppaninne tällä hetkellä?

SPR	☐
Pelastakaa lapset ry	☐
4H	☐
Martat	☐
Maa- ja kotitalousnaiset	☐
Seurakunta	☐
	☐

Kunta

Muu, mikä?

- 7) Mitä yhteistyö konkreettisesti on?
- 8) Minkä tahojen kanssa haluaisitte tehdä yhteistyötä?
- 9) Onko teillä yhteistyötä muiden MLL:n paikallisyhdistysten kanssa?
- Kyllä
- Ei
- 10) Jos vastasitte kyllä, minkälaista yhteistyötä teette?
- 11) Jos vastasitte ei, mitkä ovat yhteistyön esteet?
- 12) Mitkä olisivat paikallisyhdistysten välisen yhteistyön hyödyt?
- 13) Millaista yhteistyötä olisi hyvä tehdä?
- 14) Suostun haastateltavaksi (vain Keski-Karjalan yhdistysten hallitusten edustajat vastaavat)
- 15) Jos suostuit haastateltavaksi, ole hyvä ja jätä yhteystietosi yhteydenottoa varten

KIITOS VASTAUKSESTANNE!